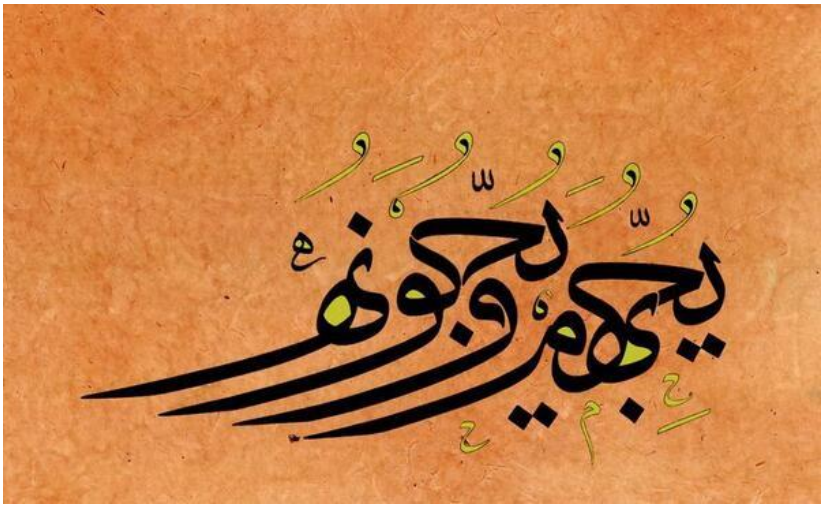

HABBETÜ'L-MEHABBE TERCÜMESİ

Ahmed Remzi Dede

بِسْـــــمِ اللّٰهِ‌الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Bismillahirrahmanirrahim.

El-hamdü lillahi'llezî enbete habbetü'l-mehabbetü fî kulûbi men ehabbe ve'stafâ, "كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْئَهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى ke zer'in ahrece şatehû fe âzarehû festağlaza festevâ". Ve's-salât 'alâ habîbillezi, "فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰىۚ * ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰىۙ sümme denâ fetedellâ, fe kâne kâbe kavseyni ev ednâ".

Ba'dezâ, muhiblere 'âid olan şu risâleyi, Habbetü'l-Mehâbbe tesmiye eyledim. Zîrâ "كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِّئَةُ حَبَّةٍ ke meseli habbetin enbetet seb'a senâbile fi külli sünbületin miete habbe" âyet-i kerîmesinin sırrına mazhardır. Birkaç faslı müştemil olan şu risâleyi, Cenâb-ı Hakk vesîle-i vüsûl eyleye, âmîn.

BİRİNCİ FASIL
MUHABBETULLAH BEYÂNINDADIR

Hazret-i Allah Celle Şânuhû, "يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهٗ yuhibbuhum ve yuhibbûneh" buyuruyor. Cenâb-ı Hakk 'inâyet-i ezeliyyesi hasebiyle hiç bir 'illet olmaksızın, kullarının zâtına muhabbet eder. O'nu seven kulları da O'nun sıfatlarından bir sıfâta değil, zâtına muhabbet ederler. Zîrâ sıfâta muhabbet, tecelliyâtın ihtilâfıyla tegayyür eder. Meselâ bir kimse Cenâb-ı Hakk'ın Latîf sıfâtına muhabbet etse, Hakk'ın Kahhâr sıfâtı tecellî etdiğinde, o muhabbeti kalmaz. Bunun gibi, Mün'im'e muhabbet eden bir kimsenin muhabbeti Müntakim sıfâtının tecellîsinde zâil olur. Zâta muhabbet ise tecelliyâtın ihtilâfıyla mütegayyir olmaz, bâkîdir.

Bu muhabbetin sâhibi yani zâtullaha muhib olan âşık-ı sâdık ni'mete nasıl şükrederse, belâ ve mihnete de öylece şükreder. Muhib sıfatı böyle değildir. O giriftâr-ı belâ olduğunda şükredemez, belki sabreder. Hakîkî muhabbet, iyilik ve ihsân ile çoğalmadığı gibi cefâ ve ezâ ile de azalmaz.

Muhabbet-i 'ibâdın üç derecesi vardır.

Birincisi, 'avâmın muhabbetidir ki, minnet ve ni'metin mütâla'asından, lutfu ve ihsân müşâhedesinden neş'et eder. Bu muhabbetin sâhibi, sevâbı temennî ve recâ, 'azâb-ı nîrândan havf ve ibâ eyler.

İkincisi, havâssın muhabbetidir ki, o da müşâhede-yi cemâl mütâla'asından neş'et eder ki onların muhabbeti ancak ta'zîm ve iclâl cihetiyledir. "Hazret-i Allah'a 'ibâdet ederim, sevâbını recâ etmem, lâkin ta'abbüdüm i'zâm ve iclâl kasdıyladır" denildiği gibi. Bu muhabbetin sâhibi de bazen celâle nazar beyninde muta'allak olarak mâsivâullahı kalbinden tard ve ihrâcda muztar kalır.

Üçüncüsü, ehassü'l-havâssın muhabbetidir. Bu ise kul için derece-i 'ulyâ ve gâye-i kusvâdır. Ve o bir muhabbet-i lâmi'dir ki "Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebte en u'rafe fe halaktü'l-halka li u'rife" sırrında muhabbet-i kadîmeden zuhûr eden cezebât-ı Hakk'dan neş'et eder. Bu ise evvelki iki muhabbetin hilâfınadır. Zîrâ birincisi ef'âl, ikincisi sıfat bâbındadır. Bu üçüncü derecenin ashâbı olan ehassü'l-havâss ise sebk iden 'inâyet-i ezeliyye dolayısıyla kemâl-i ma'rifete müsta'iddirler. Cenâb-ı Hakk, "اِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنٰىۙ innellezîne sebekat lehüm minne'l-husnâ" kavl-i celîliyle muhabbet-i ezeliyyeden ihbâr ve ibtidâ zât-ı ecell ve a'lâsı mahz-ı 'inâyetiyle onlara muhabbet etmedikçe, onlardan muhabbetin zuhûr etmediğini işâret ve iş'âr buyurmuşdur.

Abdullah bin Hasan Hazretleri hikâye der ki, "Aslen Rum bir câriyem var idi, bazen geceleri yanımda yatardı. Bir gece uyandım, câriyeyi görmedim. Aramak için kalkdığımda, secdede buldum. 'Allahümme bi muhabbetike lî tağfirlî' yani 'Allahım bana olan muhabbetin hakkı için beni afv u mağfiret etmez misin' diyor. Ben ona, 'Öyle söyleme, bi hubbi leke de' dedim. Cevâben, 'Efendim, Hazret-i Allah kendi muhabbetiyle beni şirkden halâs edip islâm ile müşerref etmedi mi? Ve yine kendi muhabbet-i zâtiyyesi ile bütün insanlar şimdi uykuda iken câriyenizi uyanık bulundurmadı mı?' dedi".

Şu hâlde, ehassü'l-havâssa olan muhabbetullah bilâ-'illet ezelîdir. Onları Hazret-i Âdem'in zahrından ihrâc ve ızhârında kalblerine muhabbetiyle tecellî edip onları cezb ve nefslerinden ifnâ ve selb etmişdir. İşte bu sıfat üzere dünyâya dâhil olmuşlardır.

Hakîkat-i muhabbet, satvetiyle muhibbi ifnâ edip yalnız kendi bâkî kalmakdır. Ateş satvetiyle odunu ifnâ edip kendi kaldığı gibi. Zîrâ muhabbet-i nârî, lâ tebkâ velâ tezîr, terk ve ibkâ etmez. Yani muhibde varlık eseri bırakmaz.

Rivâyet olundu ki, Şeyh Ebû Saîd Hazretlerinin huzûrunda bir kârî "يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُۥٓ yuhibbuhum ve yuhibbûneh" âyet-i kerîmesini okudu. Müşârünileyh, "Âlem-i kevnde kendinden başka mevcûd olmamak ma'nâsı i'tibârıyla Cenâb-ı Hakk'ın muhabbeti ancak zâtınadır. Zîrâ kevn, Zât-i Ecell-i A'lâ'nın masnû'âtından olup, sâni' sun'unu medh ederse, kendini medh ü senâ etmiş olacağı bir emr-i âşikârdır. Şu hâlde, muhabbet gayra tecâvüz etmez ancak zâtına 'âid olur" buyurdular.

Hazret-i Cüneyd kuddise sırruh buyurdu ki, "Seriyyü's-Sakatî Hazretlerinin, 'Biri diğerine 'yâ ene a'budnî' demedikçe, isneyn beyninde muhabbet olamaz" buyurduklarını işitdim.

İbrâhim bin Fâtik Hazretleri de şöyle rivâyet eder : "Semnûn kuddise sırruh Hazretleri muhabbete dâir bahs ü beyânâtda bulunurken dinliyordum, sözlerinin tesîriyle mescidin kandilleri münkesir olmuş idi. O esnâda küçük bir kuş gelerek, Hazret-i Semnûn'a yaklaşdı. Hattâ elleri arasına varıp oturdu. Gagasını yere vura vura kan damlamağa başladı. Sonra da vefât etdi. Semnûn Hazretleri muhabbeti ma'rifete takdîm eylerdi. Sôfiyyûn Hazretlerinin eskerîsi ise ma'rifeti muhabbete takdîm ederler".

Muhakkıkîn-i sôfiyye indinde muhabbet, lezzetde istihlâk ve ma'rifet ise hayretde şühûd ve heybetde fenâdır. Bazı kibâr, "Muhabbet, mahv u fenâ vâdîlerinin evvelidir" buyurmuşlar. Menâzil-i mahvın da mertebeleri vardır. Evveli, fi'l-i Hakk'da mahv-ı ef'âl, sonra sıfatında mahv-ı sıfat, sonra mahv-ı zât. Makâm-ı muhabbeti avâmın menzili, havâssın makâm-ı evvelidir.

Hazret-i ehadiyyete sâbıkûndan tahallüf edip fenâ vâdîlerinde kalanlar, havâssın zu'afâsından ma'dûddur. Muhibler ise öyle muhlis kullardır ki 'amel ve 'ibâdetlerini ancak mahbûblarına hâlis olarak îfâ ederler. Bunların mâ'adâsı garaz ve 'ıvaz tahtında 'amelde bulunan ecîrler kabîlindendir.

Muhabbet, inkıyâd-ı tâmmı ve ıktırâbı müeddî olan sücûd-i zâtîyi ifâde eder. Nasıl ki Cenâb-ı Hakk, "وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ vescüd vakterib" buyuruyor. Binâenaleyh Resûl-i Ekrem Efendimiz, "bu secdede, "E'ûzübike bi 'afvike min 'ıkâbike ve e'ûzü bi rızâke min sahatike ve e'ûzü bike minke" buyuruyorlardı ki efâl ü sıfat ve zâtında merâtib-i fenâya işâretdir.

Ma'lûm olsun ki şecere-i muhabbet gönül bahçesinde biter. Ve 'Allâmü'l-Guyûb'un 'atâ ve keremi havzlarında neşv ü nemâ bulur. Kelimât-ı kudsiyyede vârid olduğu üzere, "Küntü kenzen mahfiyyen

fe ahbebtü en u'rafe ef halaktü'l-halka ve tehabbebtü ileyhim bi'n-ni'ami hattâ 'arefûnî". İmdi, zât-ı ehadiyyet, 'aynü'l-cem' ve gaybu'l-guyûbda mahzûn olan kemâlâtının ızhârına muhabbet etmekle onu me'âdin-i a'yân-ı nâsa tevdi' ve 'âlem-i şehâdetde de îcâd eyledi. Ve a'yân-ı nâs olan havâssa ni'met ve nikmetle ibtilâyı sevdirdi ki onlara sıfatıyla zuhûrunda zâtını bilsinler de ibtidâdan cevher-i muhabbete meâ'din ve hazâin oldukları gibi intihâda da mezâhir-i mahbûb olsunlar.

Muhabbet-i hakîkî Hakk'dan neş'et etdi ve yine O'na 'avdet eder. "اَلَآ اِلَى اللهِ تَصِيرُ الْاُمُورُ elâ ilallahi tasîru'l-umûr". Zât-ı ehadiyyet hem muhib ve mahbûb, hem tâlib ve matlûbdur. Muhabbet da'vâsında bulunmak kolay bir şey ise de cevher-i muhabbet pek 'azîzdir. Bu bâbda, sıdk alâmetlerinden biri hicâbdan halâs olacağından mevti kerih görmemekdir. Zîrâ muhabbet-i sâdıka likâ-yı mahbûbdan ikrâh edemez. Nişâne-i sıdkdan biri de rızâ-yı ilâhîyi hevâ-yı nefs üzerine îsâr etmekdir. Bir 'alâmeti de zikrullaha muhabbetdir. Zîrâ muhib, habîbin zikir ve yâdını sever ve iksâr eder. Diğer bir 'alâmeti de Hazret-i Allah'a mensûb kelâm ve resûlünden her ne zaman bahsedilse muhabbeti galeyâna gelir.

Muhabbetde kuvvet hâsıl olursa, mahlûk ve mevcûdun cümlesini mahbûb-ı hakîkînin masnû'u olmak itibâriyle sever. Habîb ile halvete ve O'na münâcâta muhabbet de 'alâmet-i sıdk cümlesindendir. Yahyâ bin Muâz Hazretleri, "Allah'a muhabbet da'vâsında bulunup da hudûd-ı ilâhîyi muhâfaza etmeyen sâdık değildir" buyurmuşlardır.

Hazret-i Cüneyd, "Muhabbetde sıhhat peydâ olunca şurût-ı edeb sâkıt olur" demişdir. Ve bu manâda üstâd Ebû Ali Hazretleri şu beyti inşâd etmişdir :

İzâ saffetü'l-meveddetü beyne'l-kavm

Ve dâme velâ zahmü's-sem'ü's-senâ

Yani bir kavim arasında meveddetleri sâfi ve muhabbetleri dâimî olursa medh ü senâda müsâmaha edilir". Ve der idi ki, "Hiç bir peder-i müşfik görmezsin ki, pek sevdiği oğluna hitâb ederken tebcîl etmesin. Halbuki başkaları ona muhâtabada tekellüf ederler. Pederi ise 'Yâ Filân' der".

Süheyl Hazretleri, muhabbeti ta'rîfde, "Mu'ânaka-i tâ'at ve mübâyenet-i muhâlefet" buyurmuşlardır. Yani emr-i mahbûba kucaklar gibi sarılmak, muhâlefetinden kaçınmakdır.

Bazıları, "Muhabbet, sevdiğin her şeyi sevgiline karşı fedâ ve îsâr etmekdir" demişler. "Muhabbet, bilcümle mashûb üzere mahbûbu tercîhdir" denildiği gibi, "huzûr ve gaybda habîbe muvâfakatdır" denilmişdir.

Ebû Abdullah el-Kuşeyrî Hazretleri, "Muhabbet, sana senden bir şey kalmamak üzere her şeyi sevdiğine hîbe ve fedâ etmekdir" buyuruyor.

Ebû Saîd el-Harraz Hazretleri dediler ki, "Nebiy-yi Zîşân aleyhi's-salâti'l-meliki'l-mennân Efendimizi rüyâda gördüm ve dedim ki, 'Yâ Resûlallah, beni ma'zûr gör, muhabbetullah zât-ı risâletpenâhîlerine muhabbetden beni alıkoydu'. Buyurdular ki, 'Yâ mübârek, her kim Hazret-i Allah'a muhabbet ederse, beni de sevmiş demekdir'".

Hâlıku Hayyu Dânâ, Hazret-i Îsâ aleyhisselâma şöyle vahy buyurmuşdur ki, "Her hangi bir kulumun kalbine nazar eder de dünyâ ve âhiret muhabbetinden hâlî bulursam, o kalbi kendi muhabbetimle mâlî eylerim".

Muhibbînden bir zât demişdir ki, "Altın ve gümüşle müzeyyen elbiseleriyle kırk hûri bana keşf olundu. Onlara bir kerre nazar etdim, kırk gün mazhar-ı 'itâb oldum. Sonra da hüsn ü cemâlde onlara fâik seksen hûri keşf olundu ve bana, 'Bunlara bak' denildi. Hemen secdeye kapandım. 'E'ûzübike mimmen sivâke lâ hâcete bihinne' dedim ve Cenâb-ı Hakk'a tazarrû' ve münâcâtda devâm etdim de o hûrileri benden sarf ve teb'îd buyurdu".

Ebû Hafs Hazretlri demişdir ki, "Fesâd- ahvâlin ekserîsi üç şeydendir. 'Ârîflerin fıskı, gözünü, lisânını, sem'ini dünyânın esbâbı ve menâfi'ine çevirmekdir. Muhibbînin hıyâneti, hevâ ve heveslerini rızâ-yı ilâhî üzere ihtiyâr etmemekdir. Mürîdinin kizbi, halkı zikr ve rü'yetleri Hakk'ı zikr ve rü'yetlerine gâlib olmakdır.

Ebû Hureyre radıyallahu anh Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem Efendimizin, "Men ehabbe likâallahi ehaballahü likâehû, ve men kerihe likâallahi kerihallahü likâehû" buyurduklarını söylemişdir. Yine Hazret-i Ebû Hureyre'den mervîdir ki, Hazret-i Peygamber aleyhi's-salâtü ve's-selâm Efendimiz buyuruyor, "Cenâb-ı Hakk kuluna muhabbet ederse, Cebrâil aleyhisselâma emreder ki, 'Ben filanı seviyorum, sen de sev'. Cebrâil de ona muhabbet eder ve ehl-i semâya nidâ eder ki, 'Hazret-i Allah filana muhabbet ediyor, siz de seviniz'. Ehl-i semâ da o zâtı severler. Ondan sonra yeryüzünde mazhar-ı kabûl olur".

İKİNCİ FASIL
HAZRET-İ RESÛLULLAH SALLALLAHU ALEYHİ VESELLEM'E MUHABBET BEYÂNINDADIR

Hazret-i Perverdigâr, قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ" kul in küntüm tuhibbûnallahe fettebi'ûnî yuhbibkümullah" buyurmuşdur. Ma'lûm olsun ki, Mahbûbu'l-Enbiyâ aleyhi ekmelü't-tehâyâ Efendimiz, muhabbetin kutbu ve mazharıdır. Bundan dolayı habîb-i Rabbü'l-âlemîn ve seyyidi'l-evvelîn ve'l-âhirîndir. Binâenaleyh Hazret-i Allah'a muhabbet da'vâsında bulunan her bir kimseye Nebiy-yi Zîşân'a ittibâ' lâzım ve vâcibdir. Zirâ mahbûbun mahbûbu mahbûbdur. O mahbûbu'l-kulûbe muhabbet ise şübhesiz kendine tâbi' ve kavlen ve fi'len ahlâken, hâlen, sîreten ve itikâden tarîkına sâlik olmakla olur.

Tarîkat-i Muhammediyyeden nasîbdâr olmayan kimse, muhabbetden hisseyâb olabilir mi? Ammâ şol kimse ki Habîb-i Hudâ 'aleyhi efdalü't-tehâyâ'ya hakkan mütâba'atla tâbi' ola, onun bâtını, kalbi, sırrı ve nefsi Resûl-i Ekrem sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz Hazretlerinin bâtını, kalbi, sırrı ve nefsi ile münâsebet peydâ eder ve işte o münâsebet sâyesinde mutâba'atı mikdârınca muhabbetullahdan hissemend ve behredâr olur. Feyyâz-ı Mutlak, ona muhabbeti ilkâ eder. Ve o muhabbetin nûru bâtın-ı Nebiy-yi Zîşân'a sirâyet edip Cenâb-ı Hakk'ın mahbûb ve muhibbi olur.

Ma'lûm olsun ki 'âlemin küllîsi insân-ı kâmilden 'ibâretdir. Sâir eşhâs-ı 'âlem o insân-ı kâmilin a'zâsı mesâbesindedir. Ve onların arasındaki zümre-i muhibbîni a'zâ beyninde göz menzilesindedir. Hazret-i Allah, her kime ki muhabbeti ihsân etdiyse, ona makâm-ı şühûdu i'tâ ve kerem ve sûret-i eşyâda rü'yetle mütena''im eyler de o kimse Rab Te'âlâ Şânuhû Hazretleriyle meclâsından gayrıya ızhâr-ı 'aşk ve garâm etmez. Zîrâ cemî'-i 'âlem kürsî-i tecelliyât-ı Hakk'dan, bu emr ise, Hakk ile halk arasında mestûrdur. Binâenaleyh Cenâb-ı Hakk'ın, وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ" ve hüve'l-gafûru'l-vedûd" âyet-i kerîmesinde ism-i gafûru vedûd ile zikretmesi setr içindir. Meselâ, "Kays Leylâ'ya muhabbet etdi" denilir. O ise mahbûb-ı hakîkîden mâ'adâsına muhabbet edemez.

Şeyhü'l-Ekber kuddise sırruh buyururlar ki, "İnsan olur ki bir şahıs görür ve ona muhabbet eder. Halbuki o sevdiği kimdir, bilmez. İsmini ve menzilini de bilmez. O muhabbet ona mahbûbun isminden ve menzilinden bahs etmek hâlini bahş eder de dâimâ mahbûba mülâzım olup gıyâben ismini, nesebini öğrenir. Müşâhedesinden mehcûr olduğundan arayıp sormağa başlar. İşte bizim de Allahu Teâlâ'ya muhabbetimiz böyledir. Hazret-i Hakk'a tecellîgâh ve mezâhirinde muhabbet ederiz".

İmdi, isme muhabbet edip 'aynı yani zâtı bilmez. Mahlûkda ise 'aynı tanırız ve ona muhabbet ederiz de olur ki ismi bilmeyiz. Muhabbet ise elbet mecbûli ta'rîf etmek ister. Bizden bazıları onu bilir ve bir kısmı da bilmezse de muhib olarak vefât eder de keşf-i gıtâ ve ref'-i hicâbdan sonra ancak mahbûb-ı hakîkî olan Allah'a muhabbet etdiği zâhir olur.

Bundan sonra, ma'lûm olsun ki, ehl-i muhabbet dört kısım üzeredir.

Kısm-ı evvelin muhabbeti, rûhânî ve zâtîdir ki ezelde Hazret-i Ehadiyyet'deki kurb ve Hazret-i Vâhidiyyet'deki tesâvî münâsebetiyle tenâsüb-i ervâha müsteniddir. Sâdıku'l-Kavl aleyhisselâm bu husûsda "Femâ te'âraf minhâ ibtelefe" buyurmuşdur. İşte o ebrâra muhabbeti şi'âr bu nişânda zuhûrlarında kurbdeki vatanlarına müştâk ve Hazret-i Hakk'a müteveccih ve melâbis-i mâsivâdan mütecerrrid olmuşlardır da yek diğere mülâkî olduklarında zâtî ve aslî olan mücâneselerine ve safâ temâyüllerine vech-i tarîkatdaki muvâfakatlarına binâen ta'âruflarından derhal sevişirler ve herbiri diğerine sülûkde, 'irfânda, vatanlarını zikirde, müstefîd ve müteneffi' olurlar. Hakîkî muhabbet-i tâmme işte budur ki ebediyyen zâil olmaz. Enbiyâ, evliyâ, asfiyâ ve şühedânın muhabbetleri gibi.

İkinci kısmın muhabbeti, kalbîdir ki münâsib evsâf ve ahlâka müşâbih akâid ve a'mâl-i sâlihaya müsteniddir. Sulehâ ve ebrârın aralarındaki muhabbet muhabbet gibi. Ve 'urefâ ve evliyânın onlara muhabbeti ve enbiyânın âmme-i ümmete muhabbeti gibi.

Üçüncü kısmın muhabbeti, nefsânîdir ki hiss-i lezzâta ve a'râz-ı cüz'iyyeye müsteniddir. Ezvâcın mücerred şehvet için olan muhabbetleri, fâsık ve fâcirlerin ve ehl-i dalâlin iktisâb-ı şehevât ve celb-i emvâlde yek diğere mu'âvenet edenlerin muhabbetleri gibi.

Dördüncü kısmın muhabbeti, aklîdir. Esbâb-ı ma'âşın teshîline, mesâlih-i dünyeviyyenin tesirine müsteniddir. Ehl-i ticâret ve san'atın ve ihsân olunan kimsenin muhsine karşı muhabbeti gibi.

İşte şu son iki kısmın muhabbetleri garaza müstenid olduğundan, fenâ ve zevâldedir. Herhangi bir muhabbet ki böyle sebeb-i zâile ve garaz-ı bâtıla istinâd eder, o sebebin zevâli ile zâil ve 'adâvete münkalib olur. Binâenaleyh Hazret-i Allah Celle Şânuhû, "اَلْاَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا الْمُتَّقِينَ" buyurmuşdur ki, ehl-i dünyâya gâlib olan son iki kısımdan biridir. Ammâ takvâda kâmil bulunan müttakîler, derece-i kusvâya vâsıldırlar ki onlar evvelâ ma'âsîden sonra fuzûlden, sonra ef'âlden, sonra sıfatdan ve sonra da zâtdan ictinâb etmişlerdir. Onlarda bekâ-yı vücûddan eser kalmamışdır ki beynlerinde münâferet olsun da muhabbetlerine halel gelsin. Belki onlarda nefs-i muhabbetden gayrı bir şey kalmamışdır. Ve bu kısım ashâbı pek az ve kibrît-i ahmerden ender ve e'azzdirler.

Ve bu birinci fırkaya "mütehâbbûn fillâhi te'âlâ" tabîr olunur. İkinci fırkaya "mütehâbbûn lillahi te'âlâ" denilir ki, takvâdan ancak zâhiriyle kanâ'at 'Allâme'l-Guyûb'un sevâb ve rızâsını talebde, 'ıkâbından ictinâbda irtikâb-ı zünûbden uzaklaşmakda sıfat-ı mümâsile ve heyet-i müşâbiheden mütehassıl esbâbın bekâsından dolayı onların muhabbetleri bâkîdir.

Cenâb-ı Hakk'ın, "زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ " âyet-i kerîmesinde bazıları zikr ü beyân etdiler ki âferînende-i 'âlem ve âdem, halkı yani 'ıbâdı üç tabaka üzere halk buyurdu. Biri 'avâmmdır ki onlar erbâb-ı nüfûsdur ve kendilerine hevâ ve şehevât gâlibdir. Diğeri havâssdır ki erbâb-ı kulûbdür, hüdâ ve takvâ gâlibdir. Birisi de ehassü'l-havâssdır ki onlar erbâb-ı ervâhdır ve kendilerine muhabbet ve şevk gâlibdir.

Sehl bin Abdullah Hazretleri buyuruyor, "Hazret-i Allah'a hakîkaten muhib şol zâtdır ki ahvâl ve ef'âl ve akvâlde iktidâsı Nebiy-yi Zîşân 'aleyhi salavâtullahi'l-mennân'a ola. Cenâb-ı Hakk'ın , "قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ kul in küntüm tuhibbûnallahe fettebi'ûnî yuhbibkümullah" kavl-i kerîminde İbn Atâ Hazretleri, "Nûr-ı a'lâdan a'mâ olan kimselere nûr-ı ednâyı taleb için emirdir" demişdir.

Şeyh Ebû Abdurrahmân es-Sülemî Hazretleri de şöyle söylüyor : "Nûr-ı a'lâya vusûl mümkün değildir, ancak nûr-ı ednâyı ona delîl ittihâz eden kimseye müyesser olur". Her kim ki nûr-ı a'lâya tarîk-i vusûlü nûr-ı ednânın âdâbına temessük ve ona mutâba'at tarîki ile ittihâz etmezse, her iki nûrdan a'mâ olmuş ve gaflet libâsını bürünmüş olur.

Ebû Osman Hazretleri mezkûr âyet-i kerîmenin manâsı şöyledir diyor, "Zât-ı ulûhiyyetime olan muhabbetinizi Habîb-i ZÎşân'ıma ittibâ' ile ibrâz-ı sadâkat ediniz. Zîrâ benim muhabbetime vusûl mümkün değildir, ancak Resûl-i Ekremimim muhabbetini takdîm ve onun tarîkına ittibâ' ile hâsıl olur. Çünkü onun tarîkını Habîb-i A'lâ'ya îsâl eden yoldur.

Muhammed bin Fadl Hazretleri buyuruyor ki, "Bu âyet-i kerîmede zâhiren ve bâtınen sünen-i şerîatden bir şeye muhâlefet veyâhud herhangi bir şeyde Hazret-i Resûl'e mutâba'atı terkeyleyen kimseden muhabbet nâmı selb ve nefy edilmişdir. Zîrâ Habib-i Hudâ 'aleyhi ekmeli't-tehâyâ'ya mütâba'at-ı tâmme, O'nun tarîkatından hiçbir şeyde kat'an muhâlefet etmeyen zâta nasîb olur".

Bazı kibâr demişdir ki, Nebiy-yi Ekrem sallallahu 'aleyhi vesellem, muhabbeti îmânın şartından kıldı. Zîrâ Ebû Zerrîn el-Ukaylî'nin, "Yâ Resûlallah, îmân nedir?" suâline karşı Hazret-i Peygamber, "Allah ve Resûlü sana onların başkasından daha sevgili olmakdır" buyurmuşdur.

İmâm-ı Buhârî rahimehullah rivâyet ediyor ki, "Abdullah bin Hâşim şöyle hikâye buyururlar. Hazret-i Resûl Efendimiz'in ma'iyyet-i nübüvvetpenâhîlerinde bulunuyorduk. Efendimiz Hazret-i Ömer'in elini tutmuşdu. Fârûku'l-A'zam radıyallahu anh dediler ki, 'Yâ Resûlallah, sen bana nefsimden başka herşeyden daha sevgilisin'. Habîb-i Rabbü'l-âlemîn buyurdular ki, 'Öyle değil, nefsim yed-i kudretinde bulunan mahbûb-ı hakîkîye kasem ederim ki nefsinden daha sevgili olmalıyım'. Hazret-i Ömer dedi ki, 'İşte şimdi Hazret-i Allah'a yemîn ederim ki Yâ Resûlallah, sen bana nefsimden de sevgilisin'. Nebiy-yi Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, 'İşte şimdi Yâ Ömer' buyurdular. Yani 'Yâ Ömer şimdi îmânında kemâl hâsıl oldu'."

Ebû Huseyn el-Verrâk kuddise sırruh der ki, "Hubbullahın 'alâmeti, Hazret-i Habîbullah 'aleyhi's-salâtü ve's-selâma mutâba'atdır".

Bazı kibâr, "قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي kul in küntüm tuhibbûnallahe fettebi'ûnî" âyet-i kerîmesinin tefsîrinde zikr ü beyân etdiler ki, mutâba'atın üç derecesi vardır. Birinci, 'avâmm-ı mü'minînin mutâba'atıdır ki, Hazret-i Resûlullah'ın a'mâline, ikincisi, havâssın mutâbaatıdır ki ahlâkına, üçüncüsü de, ehassü'l-havâssın mutâba'atıdır ki ahvâline tâbi' olmakdır.

Şu da ma'lûm olsun ki, muhabbet güneşi, ezelî maşrıkından, "Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebte en u'rafe" matla'ından tulû' etdiğinde, 'âriflerin kulûbu ziyâdâr olup, "fe halaktü'l-halka li u'rafe bi nûrî" nûru zâhir oldu. "وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا ve eşrakati'l-ardu bi nûri rabbihâ".

Mezkûr âyet-i kerîmede ehl-i ma'rifetden, "Avâmm kısmına a'mâl-i sâlihayı îfâ ef'âl-i kabîhayı ifnâ ile bana ittibâ' ediniz, Hazret-i Allah size rahmet ve tecellî-i efâl ile muhabbet eder. Havâss kısmına mekârim-i ahlâk ve ifnâ-i sıfat ile muhabbet ediniz, Hazret-i Hakk size de fazl ve tecellî-i sıfat ile muhabbet eder. Ehass kısmına bezl-i vücûd ve ifnâ-yı zâtınızla bana ittibâ ediniz, Cenâb-ı Hakk Feyyâz-ı Mutlak da size muhabbet-i ezeliyyenin cezebâtı ve tecellî-i zâtıyla muhabbet eder" buyurulmuş oluyor.

ÜÇÜNCÜ FASIL
ÂL ve EHL-İ BEYT ve KARÂBET-İ NEBÎ
SALLALLAHU ALEYHİ VESELLEM'E MUHABBET BEYÂNINDADIR

Feyyâz-ı Kerîm Te'âlâ Şânuhû, "قُلْ لَّا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى kul llâ es'elüküm 'aleyhi ecrean ille'l-meveddete fi'l-kurbâ" buyurdu. Denildi ki bu âyet-i kerîmede istisnâ munkatı'dır. Ve kurbâda müte'allâkı mukadderdir ki "El-meveddetü kâinetün fi'l-kurbâ" demekdir. Ve ma'nâsı aslen ücreti nefydir. Zîrâ Nebiy-yi Zîşân'ın ehl-i karâbetine yani akrabâ ve ta'allukâtına meveddetin semeresi, necâtlarına sebeb olmak i'tibâriyle muhiblere 'âiddir. Çünkü meveddet haşırda ictimâ'larını müstelzim olan münâsebet-i rûhâniyyeyi iktizâ eder. Nitekim sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz, "El mer'u yuhşeru me'a men ehabbe" buyurmuşdur ki kişi sevdiği ile haşr olur. Binâenaleyh Fahr-ı Enbiyâ Efendimiz'e ücret tasavvuru yakışık almaz.

İmdi, her kimin ki rûhu mükedder ola ve ehl-i karâbetden uzak buluna, onun mertebesi Âl-i Resûl'e hakîkî muhabbete imkân bırakmaz. Ehl-i tevhîdden her kimse ki, rûhu münevver olup Allah'ının bile ve muhabbet ede, onları sevmemesi mümkün olmaz. Zîrâ Ehl-i Beyt'i ancak Allah'ı ve Habîbullah'ı sevenler sever. Hazret-i Allah ve Resûlü de onu sever. O muhibbîn 'indallah mahbûb olmasalardı Hazret-i Habîb-i Hudâ onları sevmezdi. Zîrâ Resûlullah'ın muhabbeti aynü'l-cem'de oldukdan sonra sûret-i tafsîlde ayn-ı muhabbetullahdır.

Rivâyet edildi ki, bu âyet-i kerîmenin nüzûlünde "Yâ Resûlallah, meveddeti üzerimize vâcib olan karâbetin kimlerdir?" denildikde Mahbûb-ı Rabbü'l-'âlemîn Efendimiz, "Ali ve Fatıme ve iki oğulları" buyurdular. Rıdvânullahi 'aleyhim ecmaîn.

İmdi, ey mü'min-i muvahhid! Hazret-i Resûlullah sallallahu aleyhi vesellemin akrabâ ve ta'allukât-ı tâhiresine muhabbeti üzerine vâcib bilmek elzemdir. Efendimiz şefî'u'l-ümem sallallahu 'aleyhi vesellem buyurmuşdur ki "Men mâte alâ hubbi âl-i Muhammedin mâte şehîden, hangi bir mü'min Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere vefât ederse şehîden ölür". Yani şehîdler rütbesine nâil olur.

"Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin mâte mağfûran". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere öldüyse mağfûr olarak irtihâl etdi. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin mâte tâiben". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere vefât etdiyse tâib olarak vefât etdi. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin mâte mü'minen müstekmile'l-îmâni". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere vefât etdiyse, îmânını derece-i kemâle îsâl etmiş olarak irtihâl etmişdir. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin beşşerehû melekü'l-mevti bi'l-cenneti sümme münkerün ve nekir". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i

Muhammed'e muhabbet üzere vefât etdiyse, ibtidâ Melekü'l-mevt sonra da Münker ve Nekir onu cennetle müjdelemişdir. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin yeziffu ile'l-cenneti kemâ yeziffü'l-arûs ilâ beyti zevcihâ". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere vefât etdiyse, zevci evine zifaf olunacak gelin gibi meserretle cennete gönderilir.

"Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin fütiha lehû fî kabrihî bâbâni ile'l-cenneti". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhib olduğu hâlde vefât etdiyse, ona kabrinden cennete iki kapı açılır. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin ca'alallahu kabruhû medâre melâiketi'r-rahme". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet üzere öldüyse Hazret-i Allah onun kabrini rehamet meleklerine cevlangâh eder. "Elâ men mâte alâ hubbi âli Muhammedin mâte alâ ehli's-sünneti ve'l-cemâati. Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e muhabbet ile irtihâl etdiyse, ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at mezhebi üzere intikâl eder.

"Elâ men mâte alâ buğzi âli Muhammedin câe yevme'l-kıyâmeti mektûbun beyne 'ayneyhi âyisün min rahmetillah". Âgâh ol, bir kimse ki Âl-i Muhammed'e muğber olarak öldüyse, kıyâmet günü iki gözünün arasına yani alnına Allah'ın rahmetinden nâ-ümîddir yazılı olarak haşr olur. "Elâ men mâte alâ buğzi âli Muhammedin mâte kâfiren". Âgâh ol, bir mü'min ki Âl-i Muhammed'e buğz üzere fevt olduysa kâfir olarak ölmüşdür. "Elâ men mâte alâ buğzi âli Muhammedin lem yeşümmü râyihati'l-cenneti". Âgâh ol, bir kimse ki Âl-i Muhammed'e buğz üzere fevt olduysa, cennet kokusunu alamaz.

Mikdad bin Esved radıyallahu anh'dan mervîdir ki, Resûlullah sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz, "Âl-i Muhammed'e marifet, cehennemden berâat ve Âl-i Muhammed'e muhabbet sıratı geçmek ve Âl-i Muhammed'e velâyet azâbdan emândır" buyurmuşdur.

Ma'rifet-i Âl-i Muhammed, onların haklarının îcâb ve iktizâsını bilmek demekdir. Her kim ki Ehl-i Beyt-i Risâlet'e hürmet ve ta'zîmi bilmiş ise onların haklarına ri'âyeti kendine vâcib kılmışdır. İşte bu ma'rifet cehennemden berâatdır.

Velâyet-i Âl-i Muhammed'den murâd, Âl-i Resûl'e mu'âdâtın zıddı olan velâyetdir ki dost olmakdır. Kezâ müvâlât, sadâkat ve nusret demekdir. Müşârünileyhim rıdvânullahi 'aleyhim ecma'în hazerâtına musâdakat ve nusret ise 'azâbdan emâna sebebdir.

Yine Resûlullah sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz buyurmuşdur ki, "Ehl-i beytime zulüm, bana ve akraba ve ta'allukâtıma ezâ ve cefâ eden kimselere cennet haramdır. Ve her kim evlâd-ı Abdülmuttalib'den bir zâta fenâlık eder de cezâsını görmezse, yarın kıyâmet gününde bana mülâkî olduğunda, ben onun cezâ-yı sezâsını veririm".

Nebiy-yi Ekrem sallallahu aleyhi vesellem Efendimiz, "Size bir kavmin kerîmi gelirse, ona ikrâm ediniz". Âl-i Muhammed'den ekrem bir kerîm yokdur. Hepsi büyükdür. Onlara küçüklük tasavvur olunamaz.

Hazret-i Zamîr'den menkûldür ki, Ömer ibn Abdülazîz, Hüseyin bin Ali bin Ebî Tâlib radıyallahu anhüm evlâd-ı kirâmından bazılarına, "Benim kapımda sâ'at-i vâhide tevakkuf buyurmayınız. Zîrâ sizin kapımda mezûniyyete muntazır bulunmanıza Cenâb-ı Hakk'dan hayâ ederim" demişdir.

Ekâbirden bir zât şöyle söylüyor, "Sâdât-ı kirâmın kesretli bulunduğu yerde sâkin olamam. Çünkü onlar derce-i eşrefin en bâlâsındadırlar. Ta'zîm ve tevkîrlerine hakkıyla kâdir olamam". Nitekim İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretlerinin şu hâli rivâyet olunur. Bir gün ders esnâsında mükerreren kalkıp oturuyordu. Sebebini sordular. "Sâdât-ı kirâmdan bir tıfl-ı celîl çocuklarla oyun oynuyor, onun gördükçe ta'zîmen kıyâm ediyorum" buyurmuşdur.

Menkûldür ki, Bağdâd'da sermâyesi az bir tâcir vâr idi. Bir cemâ'atle namaz kılıyordu. Selâm verdikden sonra sülâle-i tâhireden bir zât ayağa kalkdı ve dedi ki, "Benim bir kızcağızım var, onu tezvîc etmek isterim. Ceddi Resûlullah hakkı için cihazına kifâyet edecek kadar bana ihsân ediniz". O tâcir sermâyesi bulunan beş bin dirhemi hemen takdîm etdi. O gece rüyâsında Peygamber-i Âlî-şân sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimizi görmek şerefine nâil oldu. Ve taraf-ı risâletinden, "Ey sâhib-i fütüvvet, hediyyen bana vâsıl oldu. Belh şehrine git. Abdullah bin Tâhir oradadır. Ona de ki, Hazret-i Muhammed sana selâm eder ve buyurur ki bana ihsânı olan bir velîyi sana gönderdim, ona beş bin dinar ver diye emrolundu. Tâcir uyandı, rüyâsını zevcesine nakl etdi. Zevcesi, "Belh'den avdet edene kadar bizim nafakamızı kim temin ede?" dedi. Tâcir komşusu bulunan bir ekmekçiye giderek, "Gaybûbetimde ehl ü 'ıyâlimin ma'îşetine kifâyet mikdârı i'tâ ediniz. Avdetimde dirhem bedelini dinar olarak borcumu edâ ederim" dedi. Ekmekçi, "Sana Belh'e 'azimetini emir buyuran, bana da 'avdetine kadar 'ıyâlinin nafakasını temînini tavsiye buyurdu" dedi. Tâcir, ferah ve sürûr ile Bağdad'dan Belh'e doğru yola çıkdı. Belh'e yaklaşdığında Abdullah bin Tâhir Hazretleri istikbâl ve "Ey Resûlullah'ın resûlü, merhabâ" diyerek tazîm ve iclâl edip, "Seni bize gönderen sana ihsân etmemizi de fermân buyurdu" dedi. Ve üç gün güzelce misâfir etdikden sonra Hazret-i Resûlullah'un emri vechile beş bin dinar i'tâ etdi. Resûlullah tarafından resûl olduğundan dolayı ayrıca beş bin dinar daha verdi. Ve ma'iyyetine adamlar terfîk ederek menziline kadar îsâl etdi.

Ebû Muhammed el-Mukaddes hikâye etmişdir ki, Aleviyye bir hanım yanında fakîru'l-hâl yetîmleriyle Semerkand'a gelmiş idi. Onları bir mescidde alıkoyarak yiyecek tedâriki için mescidden çıkdı ve bir müslümana rast geldi. O kimse memleket rüesâsından idi. Hâlini ona arz ederek bir gecelik azık istedi. Sülâle-i Tâhire'den olduğunu da söyledi. O şahıs, "Sen Aleviyye olduğunda dâir bana bir delîl ve beyyine ikâme et" dedi. Aleviyye kadın, "Bu memleketde beni bilen bir kimse yokdur" deyince, o kimse savuşdu gitdi. Sonra bir mecûsîye tesâdüf etdi, hâlini ona söyledi. Mecûsî, nafaka ve kisve i'tâsıyla istirahatlerini temîn ederek misâfir etdi. O müslüman rüyâsında gördü ki, kıyâmet günü olmuş, Hazret-i Peygamber sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz Livâ-i Hamd'in yanıbaşında bulunuyor ve orada yeşil zümrüdden bir köşk görülüyor. "Yâ Resûlallah, bu köşk kime mahsûsdur?" diye sordu. Nebiy-yi Ekrem Efendimiz,"Müslim ve muvahhid olan kimseye" buyurunca, "Ben müslimim" dedi. Hazret-i Peygamber Efendimiz, "Sen müslim olduğuna dâir bana bir delîl ve beyyine ikâme et" buyurdular. Uykudan uyandı, ağlamaya ve kendi kendine dövünmeye başladı, Aleviyye nerededir diye hemen mecûsîye haber gönderdi. Mecûsî, "Evet, yanımda" dedi. "Şu bin dinarı al da misâfiri bana teslîm eyle" dediyse de mecûsî kabûl etmedi ve dedi ki, "Senin rüyâda gördüğün köşk benimdi. Cenâb-ı Hakk bu Aleviyye kadın bereketiyle bana ve ehl-i beytime islâmiyyet ihsân eyledi. Nebiy-yi Zîşân'ı ben de gördüm, 'O köşk senindir ve sen ehl-i cennetdensin buyurdu'."

Rivâyet olundu ki, Abdullah bin Tâhir'in ahz ve giriftlerinde 'âciz kaldığı bir hırsız sergerdesi, avanesiyle bir beldeye girdi ve kış mevsiminde orada sâkin oldular. Fakîre bir Aleviyye bunların kapısına geldi ve bir şey istedi. "İçeriye gir, orada kadınlar vardır" dediler. Hâneye girdiğinde tasallut etmek istediler. İmtinâ etdi ve dedi ki, "Ben Sülâle-i Tâhire'den bir kadınım". Hırsızların reisi bu sözü

işitince hemen koşdu ve hayli para vererek Cedd-i Celîl-i Peygamber-i Zî-şân 'aleyhi's-salâtü'l-mennân Efendimiz'e şikâyet etmemesini ricâ ve istirhâm etdi. Bir zaman sonra Abdullah bin Tâhir bu hırsızları tutdurup kayd u bend ve ferdâsında katl etmek üzere hapsetdi. O gece rüyâsında Resûl-i Ekrem ve Erham Efendimiz'i gördü ki, o sârık hakkında şefâat buyuruyor. Uyudu, uyandı, aynı rüyâ üç kere vâkı' oldu. Sârıkı hapisden çıkarıp, "Bu günlerde bir 'amel-i sâlihde bulundun mu?" dedi. O da Aleviyye'nin kıssasını haber verdi. Abdullah bin Tâhir ıtlak ve âzâd ve Hazret-i Peygamber hakkında şefâ'at buyurdu diye mesrûr u dilşâd etdi. Sârık bu hâle vâkıf olunca ağladı ve "Bu kadarcık bir şey Hazret-i Resûlullah'dan gizli kalmazsa irtikâb etdiğim bunca kebâir nasıl mahfî ve mestûr olur" dedi. Ve derhal tövbe edip tâ'at ve 'ibâdet cihetine tamâmıyla yöneldi.

Ma'lûm olsun ki, karâbet, tıyniyye ve dîniyyedir. Birincisi neseb ile olan karâbet, ikincisi mücâneset-i ervâh ve müşâhebet-i ahlâk ve münâsebet-i a'mâl-i sâliha ile olan karâbetdir. Binâenaleyh tarîk-ı hidâyetde Hâdî-i Umem sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz'e tâbi bulunan ehl-i sülûk ve ehl-i takvâ, ehl-i beyt-i zevi'l-kurbâ cümlesindendir.

Hazret-i Enes'den rivâyet edildiği vechile, "Yâ Resûlallah, Âl-i Muhammed kimdir?" dediler. Sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz, "Bana bir şeyden suâl etdiniz ki, sizden evvelki müslümanlar sormamışlardı. Her takî Âl-i Muhammed'dir" buyurdular.

İyas bin Müslimetü'l-Ekvâ', "Resûl-i Ekrem Efendimizin, 'Yıldızlar ehl-i semânın, ehl-i beytim de ümmetimin emânıdır' buyurduklarını pederim söyledi' demişdir.

Şeyh Ebû Abdullah demişdir ki, "Ehl-i Beyt, Hazret-i Resûl-i Ekrem'e tarîk-ı feyz-i refîkinde halef olanlardır ki onlara sıddîkûn tabîr olunur. Ehl-i arzdan mekârih ve nâsdan belâ onlar sebebiyle ref' olunur. Ve yine onlar sebebiyle yağmur ve rızık ihsân buyurulur. Cenâb-ı Hakk yerine kâim bir halef halk etmeden onlardan bir zât irtihal etmez. İşte onlar enbiyâ-i izâm aleyhimü's-salâtü ve's-selâmın hulefâsıdır" buyurmuşdur.

Hazret-i Allah o ebrârı zâtı için ıstıfâ ve intihâb ve cümlesinin ahlakını tebdîl ve tathîr buyurmuşdur. Birisi irtihâl etdiği zaman onun makâmına tehzîb ve tedib eylediği diğer bir zâtı ikâme buyurur. Ve o zevât-ı 'aliyye Hazret-i Muhammed sallallahu 'aleyhi vesellemin hulefâsıdırlar. Ve o zât-ı 'aliyye Hazret-i Muhammed sallallahu 'aleyhi vesellem Efendimiz'in ümmet-i merhûmesinden bir kavimdirler ki, sâir nâsa kesret-i savm ve salât ile değil, belki hüsn-i hulk, sıdk, verâ ve müslümanlara karşı selâmet-i kalb ve ancak rızâ-yı ilâhîye mazhariyyet kasdıyla halka nasîhat etmekle tefevvuk ve kesb-i fazîlet etmişlerdir.

Ekâbirden bir zât buyurmuşdur ki, "Bazıları makâm-ı 'âlîyyeye vâsıl olmak için riyâzât ve mücâhedât ile hayli zahmet çekerler. Onlar bir sâhib-i kalbin gönlünde hizmet veya bir haslet-i hasene ile bir yer peydâ etselerdi, maksûd ve matlûb zahmetsizce hâsıl olurdu. Zîrâ bu tâife-i celîlenin kulûbu enzâr-ı ilâhiyyenin mahall-i vurûdudur. O kimseye bu nazardan elbette bir nasîb isâbet eder.

Bazıları du'ânızı zünûb çirkâbından pâk ve tâhir bir lisân ile yapınız demişdir. Yani evliyâullah kaddesallahu esrârahüm hazerâtına karşı tevâzu' gösterip onlardan istimdâd ediniz de sizin için duâ etsinler. Zîrâ onların lisânı pâkdır.

Velhâsıl, Hazret-i Allah Celle Celâluhû'ya ve Seyyidi'l-Mürselîn Habîb-i Rabbü'l-âlemîn 'aleyhisselâma, Ehl-i Beyt, ashâb ve tâbi'îne ve din ü takvâda onlara mukârib ve mukârin olanlara muhabbeti vecîbeden bilmek elzemdir.

Üsküdâr-ı meymenet-âsârın Atlamataşı nâm mahallinde kâin Hacı Selim Ağa Kütübhânesinin Hüdâyî Efendi fihristinde mukayyed bulunan Azîz Mahmûd Hüdâyî Hazretlerinin âsâr-ı gavsiyyelerinden Habbetü'l-Mehabbe nâm Arabî risâle manzûr-ı çeşm-i istifâde olup Türkçeye tercüme ve Mahbûbu'l-Ehibbe tesmiye edildi. Ve mütalaasına rağbet buyuran ehl-i muhabbet mütercim Ahmed Remziyyü'l-Mevlevî'yi hayr ile yâd ederlerse câna minnet ne büyük saâdetdir.